

Hvem kan bære os, når det hele ramler?

AF
HENRIK BUNDGAARD
NIELSEN
generalsekretær i Kirkefondet

I en tid præget af stor global uro og krisestemning har statsminister Mette Frederiksen sendt en klar opfordring til folkekirken om at bidrage til en åndelig oprustning af danskerne, så vi også på den front står stærkt, hvis krig og katastrofe rammer os. Hun tror, at folk i fremtiden i stigende grad vil søge kirkens fællesskab og kirkens rum, som har hjulpet "mennesker igennem mange kriser". Kirken kan og bør ifølge hende arbejde med at "være en både åndelig og fysisk ramme for det, danskerne gennemgår". Kirken skal med andre ord følge trop, når resten af samfundet er i fuld gang med at opdatere, forny og lave krise- og beredskabsplaner, hvor vi desuden helt ned til det individuelle personlige plan skal skabe vort eget lille nødberedskabslager derhjemme.

76 % af danskerne finder det vigtigt, at kirkerne holdes åbne for dem, der vil bede eller meditere (FUV).

Folkekirken har et kriseberedskab

På mange områder er kirken klar til at træde til, når danskerne rammes af kriser. Det vidner dette nummer af "Kirken i dag" om. Det gælder den helt nære personlige krise, som f.eks. rammer det forældrepar, der pludselig kaldes på hospitalet for at tage afsked med et trafikdræbt barn. Her står bl.a. de mange hospitalspræster til at hjælpe. Og det gælder, når større ulykker rammer et lokalsamfund, som f.eks. ved skyderierne i Fields for nogle år siden. Her rykkes beredskabspræsterne ud og var til stede med bl.a. samtaler, ritualer og lyttende nærvær. Og i princippet har folkekirken også et katastrofeberedskab, som står klar, hvis vi som nation rammes af en større national katastrofe. Hele dette kirkelige beredskabsapparat blev etableret som følge

af "Scandinavian Star"-katastrofen, hvor sognepræst Laurids Korsgaard fra Frederikshavn nærmest stod helt alene som folkekirken repræsentant i opgaven med at tackle en situation med 33 omkomne danskere og alle deres pårørende.

Derfor er der nu et stort antal af professionelt uddannede præster, som kan træde til. Men jeg tænker nogle gange, at en krise eller katastrofe kan blive så stor, at de ikke alene kan magte opgaven. Kan og skal hele folkekirken beredskabsopgave alene bæres af de professionelle? Hvad med de mange lægfolk rundt om i kirkerne? De mange frivilligt engagerede? Er de uddannede eller rustede til at træde til i en krisesituation? Eller måske er der (heldigvis) så mange engagerede folkekirkemedlemmer, som pr. ren intuition har evnen til at være nærværende til stede med en trøsten-de og tryk favn?

Hvad er det folkekirken kan, når krisen eller katastrofen rammer?

Der er nogle helt grundlæggende forhold, som måske netop er kirkens særkende – og det som mennesker søger, når livets alvor slår alt for hårdt. Kirken og måske især kirkerummet kan opleves som et tryghedens sted midt i kaos. Fraværet af dette "tryghedens rum" blev i hvert fald italesat under coronakrisen, hvor der fra forskellig side var stor kritik af, at kirkerne ikke kunne få lov at være åbne for bøn og andagt. Og den store befolkningsundersøgelse, hvor Folkekirken Uddannelses- og Videnscenter har undersøgt danskernes forhold til folkekirken, viser også, at 76 % af danskerne finder det vigtigt, at kirkerne holdes åbne for dem, der vil bede eller meditere.

Andre peger på, at netop ritualerne er noget af det, som kirken kan bidrage med. Både de mere faste – men også de mange spontane ritualer, som opstår ved kriser. Som Susanne Steensgaard, ledende beredskabspræst og præst i Kastrup Kirke, skriver i sin artikel, så kan ritualer skabe "orden i kaos, mening i meningsløsheden og rum for, at sorgen kan blive delt og dermed mindre ensom." Desuden har ritualerne en fremadrettet dimension ved at hjælpe med at finde håb – et håb, som dybest bygger på det for den kristne tro helt centrale opstandelseshåb og troen på, at Gud altid vil gribe os, når vi falder. Et håb, som sangeren Lars Lilholt, antyder med disse linjer:

"Hjælpeløs kom jeg til verden
Jordmoren greb om mit hoved
Og når jeg skal bort så er håbet
At der er noget som også ta'r imod." •